

Mikroregion Hornád • Hernád mikrorégió • Micro-Region Hornád

Oblast, ktorú spoznáte na týchto cyklistických trasách, zahŕňa obe mikroregióny i blízkeho okolia a niektoré mestské časti Košíc. Objavíte krásy prostredia, kde sa stretávajú tri rieky (Hornád, Torsya, Ošáva) a dviňajú zalesnené Slanské vrchy. Osovať vás tiež história. Archeologické nálezy odhalili dlhú civilizáciu, preto nevynechajte návštevu unikátneho múzeu či výkopky stredovekého kostola ukryté v lese. Popri viacerých historických pamiatkach je oblasť pútavá rozmanitosťou prírody. Strieda sa nížina a kopca (Košická kotlina a Slanské vrchy), Rieka Hornád tečie na dolnom toku pomalšie a v minulosti vytvárala početné meandre. Po regulácii a čiastočnom vrvonaní jej koryta vznikli nové ramená. Typické lužné prostredie je vyznačené lokálnou poľnohosp. úpravou. Oprencov priľahajú aj záera vzniknuté zaplaveniny (Košice, ktorých sa ťaží štrk. Na výbore sa týča Slanské vrchy so svojimi živými lesmi a cennými prírodnými rezerváciami (Marocká hľa, Veľký a Malý Milč).

Trasy sú určené pre horský bicykel. Niektorú sú vhodné pre rekreačných cyklistov, ktorí si ich môžu pripadať skrátiť. Ti ambicioznejší využijú náročnejšie úseky (stupajúca k vrchoviakam, ťažšie lesné cesty). Trate sú prepojené a vedú dokonca až cez hranice do Maďarska.

Nevyhľadajte vyznačené trasy! Keď ste na kráskami mikroregión Hornád. (Textová časť ponúka tiež tipy na cyklovlývy mimo označených trás.)
A keďepárťurák során megismerhetik terület magában foglalja a kassai mikrorégióhoz tartozó és a Kassa közelében lévő kőszeketi, valamint Kassai régió természeti szépségeit, ahol három folyó találkozik (Hernád, Tarca, Osa), és az erdős Szlankés-hegység emelkedik a magasztos. A történelmi emlékszőllő az arra kerekedőz. A régészeti leletek arról tanúsodnak, hogy a térség tartosan lakott volt, ezért ne hagyják ki a különleges múzeum vagy a középkori templom erdőben rejtőzködő emlékeinek megtekintését. A történelmi emlékek mellett vonzó a környék sokszínű természeti gazdagsága is. Itt találkozik a sík és a hegyvidék (a Kassai-katlan az említtet hegység). A Hernád alsó szakasza lassabb folyású, a múltban számos meandert, kanyargulát alkotott itt. A folyó szabályozása és a meder részben igényesebbé utána kelezettek a holtágak. A tipikus árterí védők létező biztosít számos madártípus részére. A tollaskass a kavicsbányáztól következtében vízzel elárasztott területen létező tavak is vonzóak. A kassai kőszeketi részén húzódik a Szlankés-hegység szűk erdővel és értékes rezervátumával (Marockó hola, Kis-Milc és Nagy-Milc).

Az útvonalak hegységkérdők részére alkalmasak. Néemlyik túrákerékpáros je bejárható, sőt esetleg rövidíteni is lehet. Az ambíciósabb kerékpárosok választásuknál az igényesebb szakaszokat (a szép panorámát kínáló magaslatozhoz vezető emelkedőket, nehezebb erdei utakat). Az egyes útvonalak egymáshoz kapcsolódnak, sőt a határon is átmennek Magyarországára. Ne habozzon, vágnék neki, fedezze fel kerékpáron a Hernád mikrorégió szépségeit! (A leírásokban végül ötletek is találhatók, kirándulásokat a kijelölt útvonalakon kívül is.)

The places you will get to know while touring the micro-region include villages and some Košice city boroughs. You will discover natural beauties of the area with three rivers meeting (Hornád, Torsya, Ošava), and forested Slanské vrchy (hills) mounting. History will impress you, too. Archaeological findings are testifying to the long eras of settlement, so don't skip a visit to the unique museum or uncovered foundations of a church dating back to the Middle Ages, hidden in a forest. Apart from a number of historical monuments, varied landscapes are certain to be interesting for the visitors. Lowlands and hills are meeting here (Košická basin and Slanské hills). The lower Hornád River is relatively slow, in the past it formed numerous meanders. Following the regulation and partial levelling of the river-basin, stillwater branches resulted. The typical flood-prone forest areas contain excellent habitat for numerous bird species. The feathered creatures are also lured by lakes, created by flooding the excavated gravel pits. In the east the Slanské hills are rising, grown with thick forests and valuable areas with protected nature (Marockó hola, Veľký Milč, Malý Milč hills).

The routes are suitable for mountain bikes, some are good for recreational cycling and can be cut short, too. The more ambitious cyclists may use more challenging sections (climbing to observation points, more difficult forest routes). The routes are interconnected and lead across the border to Hungary. So, do not hesitate and get on your bike to see the beauties of Micro-region Hornád!

Kokšov – Bakša / Koksóbaksa

Obecný úrad Kokšov - Bakša (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Kokšov-Bakša 178, 044 13 Valaiky
Tel.: 055-699 98 92, Fax: 055-699 98 92
koksov-baksa@stonline.sk
www.koksovbaksa.sk

1) **Štrkovaňa.** Miestne jazierko Štrkovaňa je vybudované tak rybníkom, ako aj početnými vtákmi (kacák, labuť).

2) **Kavicosos-to.** A helyi Kavicosos-tó mind a halaszk, mind pedig számos madár (kacsák, hatlyúk) által gyakran látogatott hely.

3) **Templom.** Círárn vybudován v polovici 20. storočia a každého zaujme príťažlivou architektúrou čerpajúcou z gotického štýlu. Projekt mál priniesli dedovia z Ameriky.

4) **Templom.** A templom a 20. század közepén épült, gótikus stílusból merített építészeti elemekkel mindannyiunk érdeklődését felkelti. Tervét a nagypák kezdte hazra Amerikából.

Zdána / Hernádzsadány

Obecný úrad Zdána (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Obec Zdána, Jarmočná 118/4, 044 11 Zdána
Tel.: 055-699 00 21, Fax: 055-699 00 21
obec.zdana@mail.t-com.sk
www.zdana.sk

5) **Agrofarma.** Cyklotrasa prechádza popri ranči s desiatkami koi. Chovajú ich pre športové účely, okoločúdi sa však môžu pokačok pohľadať na tieto úfahčičné zvieratá pasúce sa na lúkach.

6) **Agrofarma.** A kerékpáros útvonal egy rancs mellett halad el, ahol lovakkal tenyésztenek, elsősorban sportolási célokra. De minden aráról megcsodálhatja a környező réteken legelő nemes állatokat.

- 4) **Obecný park.** V centre obce je na priekopečkú chodníka a nádorého chodníka Horný Abov prijemné miesto na odpočink s umelým jazierkom, altánkom a fontánou so živými rybami.
Köszegi park. A község központjában, ahol a kerékpáros útvonal találkozik a Felső-Abajú tanösvényvel, kellemes hely várja a pihenői vágyókat, mesterséges tavacsákvál, nyitott kerli házikóval és szökőkúttal, melyben halak úszkácnak.

Obecný úrad Trstené pri Hornáde /Abaujñadás
Tel.: 055-698 01 67
trstene@stonline.sk

5) **Starý Hornád.** Stáď pokračovať niekoľko minút od cyklotrasy pozdĺž toka ňuáku a objavíte časť pôvodného koryta rieky, ktorá bola odklonená kvôli regulačným prácam. Mŕve rameno je stále bohaté na vodu, vtáčtvo a typickú flóru lužných lesov.

6) **O-Hernád.** Ha a kerékpáros útvonalát elérve néhány percig a Hernád mentén haladnak tovább, felfedezhetik a folyó eredeti medrének egy részét, amelyet a szabályozás miatt tereltek el. A holtág vízben, madárakban mindig gazdag, járda tipikusán jellemző az árteri erdőre.

7) **Kostol sv. Anny.** Napriek stavebným úpravám si chrám z polovice 15. storočia zachoval viaceré stredovekých architektonických prvkov.
Szent Anna-templom. A 15. század közepéről származó templom az átalakítások ellenére is megőrizte több középkori architektonikai elemét.

Obecný úrad Skárós /Eszkáros
Tel.: 055-698 00 78, Fax: 055-698 00 78
ocu.skáros@stonline.sk
www.skáros.sk

7) **Pamätník 2. svetovej vojny.** Tank, delá a ďalšia dobová armádna technika sú vystavené v parku na konci obce.
Pamätník, kde je pochovaných vyše sto padlých vojakov pripomína, že Skárós oslobodil ako prvú obec okresu Košice – okolie. V blízkom amfiteátri sa každoročne konajú regionálne slávnosti.

8) **Világbáboros emlékmű.** Tank, ágyúk és egyéb katonai haditechnika van kiállítva a faluközpén. Az emlékmű, ahol száznál több elesett katoná van eltemetve, arra emlékeztet, hogy Eszkáros volt az első felszabadított falu a Kassa – környéki járásban. A közeli amfiteátrumban minden évben regionális ünnepek zajlanak.

9) **Husté lesy.** Nad obcou sa dviňajú Slanské vrchy pokryté zhabalými bukovými a zubovými lesmi. Hubári ich vyhľadávajú kvôli množstvu hubov, milovníci prírody kvôli jedinečným rezerváciám a pre obdivovateľnú históriu sa tu skryva zaniknú stredoveký hrad.
Prechádzať ťaďá nekého turistických chodníkov a v blízkosti Skáróských vyňadky môžete za dobrej viditeľnosti zariet aj Vysoké Tatry.

10) **Súró erdők.** A falu felett emelkedik a Szlankés-hegység, nagylejtésű dűk- és lölyteredőre. Az erdőkét gyakran látogatók a gombákész a sok-sok gomba miatt, a természet szerelmesei a különleges rezervátum miatt, a história csodálóí részere pedig középkori váromról nézj az erdő. Több turistatövény is erne halad, és a közeli Eszkárosi kálitáról jó látszó környék mellett akár a Magas-Tátra is látható.

Nížná Myšľa / Alsómsilye

Obecný úrad Nížná Myšľa (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Obchodná 04, 044 15 Nížná Myšľa
Tel.: 055-698 01 24
Fax: 055-729 65 98
obecniamysla@netkiosice.sk
www.niznamysla.sk

9) **Myšľanské obecné múzeum (Local Museum of Nížná Myšľa).** Miestne nálezy medzinárodného významu približujú život nájmá v dobe bronzovej. Antékyky z výše tridsaťročného výskumu vystavuje múzeum sídlíace v budove bývalého premonstrátskeho kláštora z 13. storočia.

Popri archeologickej zbierke a viacerými európskymi unikátmi je tu rozsiahla jezuitská knižnica zo 16. – 19. storočia a podzemné chodby vybudované mníchmi.
Kontakt: obecný úrad.

Régészeti Múzeum Nížná Myšľaban. A nemzetközi jelentőségű helyi leletek elsősorban a bronzkori ember életét tükrözik. A több mint harminc éve tartó kutatómunka eredményei a premonstrai rend egykori, a 13. századból fennmaradt

kolostorában berendezett múzeumban tekinthetők meg. Az európai szintű fűtásgyökelet is magában foglaló régészeti gyűjtemény mellett gazdag rezulata könyvtár is van az épületben, 16-19. századi környékekkel, és a szerzetesek által készített föld alatti felvételek.
Kapcsolat: Köszegi Hivatal.

10) **Vyhľadka od Kostola.** Obec kráží niekoľko kaplniek a z malého kopca, na ktorom stojí kostol, sa ponúka krásny výhľad smerom na Košice.

Panorámá a templomok. A községet több kápolna is díszíti, a kis dombról pedig, ahol a templom áll, szép kilátás nyílik Kassa irányában.

Obecný úrad Vysňá Myšľa (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Hlavná 60, 044 15 Nížná Myšľa
Tel.: 055-694 38 04, Fax: 055-694 38 04
obecniamysla@netkiosice.sk
www.vysnamysla.ou.cu.sk

10) **Košček.** Magické miesto z adriových základní videných v 13. storočia. Kedysi tu stála dedina, ktorá zanikla ešte v stredoveku. V blízkosti vyvierá nezamrzajúca termálna voda.
Košček. Magické miesto z adriových základní videných v 13. storočia. Kedysi tu stála dedina, ktorá zanikla ešte v stredoveku. V blízkosti vyvierá nezamrzajúca termálna voda.
Košček. Magické miesto z adriových základní videných v 13. storočia. Kedysi tu stála dedina, ktorá zanikla ešte v stredoveku. V blízkosti vyvierá nezamrzajúca termálna voda.

Košček. Magikus hely, a 13. századi vöki templom feltárásánál. Vatemörk falu állt itt, amely már a középkorban megszűnt. A közelben van a soha be nem fogyó termálforrás. A helyszín egésze körülvevő erdő különleges atmoszférát teremt. Minden év júliusában, Szent Magdolna ünnepe tákján itt találkozik a közeli falvak lakói és az ide látogató vendégek.

10) **Rieka Ošáva.** Může sa popýšit mioriadne čistou vodou a preto tu žije rad vzácnych živočíchov. Kataster obce vori chránené vtáčie územie.

Ošavka. Město baskádkedhet rendkívüli tiszta vízzel, ennek köszönhetően értékes állatfajok egész sora él itt. A község határa védett madárrezervátum.

Miestny úrad Mestské časti Košice – Krásna (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Opátská 18, 040 18 Košice – Krásna
Tel.: 055-6852 874
Fax: 055-6852 874
kosicekrasna@kosicekrasna.sk
www.kosicekrasna.sk

10) **Sútok Hornádu a Torsy.** Čarovné miesto, ktoré sa vám určite odovdá za pálinúvnoú obchodu z označenej trasy. V prostredí nádherného lesa s viacerými prastarými stromami sa vlieva do zvyčajne rycheľšieho Hornádu pokojnejší tok Torsy. Medzi vkrôčím na samoty cip ich chránia a počúvať sa sa pohľadom na ich rozdielne farbené vody.

A Hernád és Tarca találkoása. Varázslatos hely, bőven meghalálja, hogy őtperényi leterítettek a kijelölt útvonalán. Az őserégi fákat rejtő árteri erdőben ömlik a nyugatotabó folyású Tarca az általában gyorsabb Hernáddal. Közvetlenül arra a kiszégyellőre is feltekinthetők, és megtekintethők a két folyó eltérő színi vözei.

10) **Najstarsia zmlena v regiónu.** V centre mestskéj časti vás určite zaujme miestny kostol. Postavený bol v 20. storočí, ale v historizujúcom štýle románskeho typu. V areáli kostola je pamätná doska Michala Lacka, rodáka z Krásnej, dielneho profesora na Gregorínovej univerzite v Ríme. V obci bol tiež starobylý kláštor. Zmlenka o hru z roku 1143 je najstaršou písomnou správou z tohto kraja. Dnes ho pripomínajú už iba archeologické nálezy.

Legregőbbi ókírat a régióból. A városrészt központjában bizonyára felkelti érdekfűződséket a templom. Bár a 20. században épült, de a historizáló irányzatnak megfelelően román stílusúelemekkel. A templomban található Ábajúvárkap szobúletek. Lackó Mihályról az emléktáblája, aki több évre keresztült volt Rómában a Gregorín Egyetem tanára. Kolostor is volt valamikor a régió területén. A kolostort említi 1143-ból származó ókírat a kerüllet legregébbi írásos emléke. Ma már csak a régészeti leletek utalnak az építményre.

Obecný úrad Nížná Hutka (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Otraská 85, 040 18 Nížná Hutka
Tel.: 055-6852304
Fax: 055-728 95 53
obecnizahutka@netkiosice.sk
www.niznahutka.ou.cu.sk

10) **Storočná lipa a hrozno.** Cyklistická trasa sa v krátkom úseku napája na hlavnú cestu. V blízkosti cestnej križovatky rastie pri brehu Torsy rad starých lip. Označená cesta ďalej pokračuje vedľa početných záhradiek, v ktorých sa s obľubou pestuje hrozno.

Évszázados hárs és szőlő. A kerékpáros útvonal egy rövid szakasza a fűtőn halad tovább. A keresztelődésről nem messe, a Tarca partján régi hársfák sora nő. A jézetti út számos kiskert mellett halad el, amelyekben előzetesen termesztik a szőlőt.

10) **Strelinca.** Nedaleko od spominajre križovatky je areál populárnej strelince.

10) **Lóter.** Az említtet keresztelődéstől nem messe van a népszerű lóter.

Obecný úrad Vysňá Hutka (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Vysňá Hutka 165, 040 18 Vysňá Hutka
Tel.: 055-685 23 05, Fax: 055-685 23 05
vysnahutka@gis.sk
www.regionhornad.sk/obce/vysna_hutka/

10) **Záhradkárska oblasť.** Obec je známu re zrádného lokálkou, ktorú využívajú najmä obyvatelia blízkejších Košíc. Pri futbalovom ihrisku vám poskytne miesto na odpočink krytý atánok s výhľadom na Torsyu.

Kápolna – kistemplom. Az útvonal Felsőhutka eredeti temploma mellett vezet, amely valójában az útvonalak keresztelődésében álló kápolna. Csak 15 ember élt el benne, a többiek a szeriatási ideje alatt kint álltak. Ma már az új templomban tartják a misét.

10) **Kaplna – kostolok.** Trasa vedie popri pôvodnom kostole Vysňá Hutky, ktorým bola kaplnka stojaca na križovatke ciest. Zmlensto sa lo nej len 15 ľudí. Zvyšok stáť počas bohoslužby votou. Teraz sa už môže slúžiť v novom kostole.

Hobbikerék. A község ismert üdülőkörzete, melynek előnyét felve a közeli Kassa lakosai élvezik. A futballpályá mellett pihenőhely kínálkozik, nyitott házikóval és a Tarcára nyíló panorámával.

Kápolna – kistemplom. A falu közepén áll a középkori kostol. Jelenleg előléződik benne. Az épület részét alkotja a Szűz Mária születése-templom, amelyet 18. századi festmények és plasztikák díszítenek.

10) **Radar.** Házom falu határa találkozik ezen a helyen (368 m. n. m.), na ktorom sa stretávajú kataster troch obcí, je jedným z najkisejších miest cyklotrasy. Odnesené časti uchováva kruhovým výhľadom. Pri prejde októ kaplnky sv. Huberta, patróna polovníkov, ktorí v katastri majú odbočnú rovňú tvzír.

Radar. Három falu határa találkozik ezen a helyen (368 m. n. m.), a kerékpáros útvonal egy legszébb helye. Az írásokon lenyűgöző a körök-körül elérték túruló kilátás. A község közelében Szent Hubertus kápolnája mellett haladnak el, ő a vadászok patrónusa, akinek itt több vadászterület is van.

20) **Torsyko – őisávky okru zdravia.** Sportové príležitosti ponúkajú tiež tri okruhy určené na téné prechádzky a zimné bečské lyžovanie. Z obce sa k nim dostanete po osobitné červené okružnej značke.

Tarca – Osa körül az egészséget. A sportolási lehetőségekért három körút is kínálkozik a nyári sétához, telen pedig a sífutáshoz. Ezek a községből érhetőek el a pirossal jelölt útvonalon.

Obecný úrad Sady nad Torsyou / Sady nad Torsyou
044 41 Sady nad Torsyou
Tel.: 055-695 41 30
Fax: 055-729 65 38
ousady@gmail.com
www.sadynadtorsyousou.cu.sk

2) **Világbáboros emlékmű.** Tank, ágyúk és egyéb katonai haditechnika van kiállítva a faluközpén. Az emlékmű, ahol száznál több elesett katoná van eltemetve, arra emlékeztet, hogy Eszkáros volt az első felszabadított falu a Kassa – környéki járásban. A közeli amfiteátrumban minden évben regionális ünnepek zajlanak.

20) **Původné dve obce.** Zdáoba a Byšter sa zúčili z jednej obce v druhej polovici 20. storočia. Spoločný názov vysvituje okoloé prostredie s početnými ovocnými stromami, ktoré ládja na sójri pálmach.

Eredetileg két község. Az Izdoba és Bešter nevű falvakból a 20. század második felében lett egy község. A közös elnevezés tükrözi a környék jellegzetességét, a széles mezőkkel harmonizáló gyümölcsösöket.

20) **Bociany.** Pozdly cyklotrasy možete na niektorých stopách zazrieť bozacie biohazno. Tieto pozoruhodné vtáky sídla i v ďalších obciach mikroregiónu.

Gólyák. A kerékpáros útvonal mentén álló oszlopok tetején gólyafészkek láthatók. Ezek a figyelemreméltó madarak visszatérnek ide, a mikrorégió több településére is.

Miestny úrad Mestské časti Vysňé Opátске /Szilvásapáti
040 01 Košice
Tel./Fax: 055-6763136
mcoapatске@kosice.sk

20) **Heringés.** Námháza za stúpanie po lesnej este sa cyklistom odovdá na kopci nazývanom Heringés (331 m. n. m.). Na krátkej označenej obchodu upúta panoramatický pohľad na kotlinu, v ktorom sa rozkladá mesto Košice.

Heringés. Az erdei útton megitt fűrészt kapaszkodó úttal a Heringésnek nevezet

dombon (331 m tsz.) a biciklies megérdemlik a köszönetet. A rövid jelzett kitérőn csodálatos panorámaként tárul elénk a völgykattan, amelyben Kassa városa terül el.

20) **Lesná kaplnka.** Z križovatky lesných ciet mözete zief po značke do Vysňého Opátскеho alebo opačným smerom pokračovať cez les do Krásnej nad Hornádom. Vedľa teho druhej trasy už skore pre storočím na jednom srovo viseľ obráz, ku ktorému sa chodievali modliť obyvatelia z okolia. Teraz a pietnem miestom stojí kamenná kaplnka.

Erdői kápolna. Az erdei utak keresztelődésénél lehetnének a Szilvásapáti felé vezető jézésen, vagy folytathatják útjukat a lesné kápolná felé az erdői keresztől. Abaszépkő. Az útöböl útvonal mellett már csaknem egy évszázda ddál ezeltölt is kéő fűtték az egyik fal, ide jártak imádkozni a környékben élők. Jelenleg kbóól épült kápolna áll a kehelyben.

Obecný úrad Haniska (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Haniska 248, 044 57 Haniska
Tel.: 055-699 30 125
Fax: 055-699 30 104
haniska@haniska-ke.sk
www.haniska-ke.sk

20) **Nepánéte helyi.** Úlicu s výpovedným názvom ľudumilne nemajú v Haniske. Társéke társéke zúborov, nazývame valky, postavené z nepánéte hieľ (valky) a dreva. V minulosti stáť za každým dedinským domom.
Eggetlen téglá. A sokalmódoú Kertálja nevű utcát régi gazdasági épületek, csőbók (pajták) szegélyezik, amelyek egéttelen tölgyből (vályogból) és fából készültek. Azelőtt minden falusi ház mégótt állt ilyen épület.

20) **Prvé pokony a rozhlasom.** Budova prvákeho poľnohospodárskeho ústavu ležúla pôvodne rádiónotelegrafnému objektu. V roku 1925 offitol na Slovensku spúštili skúšobné rozhlasové vysielanie.
Elő rádiós kísérletek. A jelenlegi mezőgazdasági intézet épülete valamikor postai rádiótvíró adóvédeként szolgált. Itt valószínű meg 1925-ben az első kísérleti rádióüzem Szlovákia területén.

Miestny úrad Sokolany (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Obecný úrad Sokolany, 044 56 Sokolany
Tel.: 055-693 02 05, Fax: 055-693 02 05
sokolany@post.sk
www.sokolany.sk

20) **Kastiel grófa Starenberga.** Honosná budova z 18. storočia upúť každého návštevníka pri vstupe do obce od Haniky. Zrekonštruovaný kastiel slúži pre súkromné účely. V jeho areáli rastie chránená, asi trisťopádesiatročná lipa.

Starenberg gróf kastélya. A 18. századból származó pompás épület minden látogatót meglepetéssel fogad. A kastélyt a grófok magánlakásként használták, akik Enykeke felé érkeztek a faluba. A helyreállított kastély magánlakókat szolgál. A kastélyt övező területen található a védett, körülbelül háromszázötven éves hárs.

20) **Kaplnka s hrobkou.** V roku 1838 grófka Anna Starenbergová dala vedľa obecného kostola postaviť kaplnku, kde je aj pochovaný s manželom grófom Guidom Starenbergom.

Kápolna sírboltal. Starenberg Anna grófna 1838-ban kápolnát építtetett a falu temploma mellé, amelynek sírboltjában van eltemve férjével, Starenberg Guido grófall együtt.

Obecný úrad Valaliky (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Polná 8, 044 13 Valaliky
Tel.: 055-699 98 04
Fax: 055-699 98 29
obe@valaliky.sk
www.valaliky.sk

20) **Studnícky a prameň.** V obci je viaceru upravených prameňov, ktoré ocení každý smádný turista. Kamenné studnícky nájdete až na piatich miestach, stáči sa opýť domáckm na cestu. Prvá z nich je na Lomenej ulici v časti Buzice, ktorá je jednou zo štých pôvodne samostatných obcí tvoriacich súčasť Valaliky.

Hókútkak és források. A községben több, rendezett forrás is található, amit nagyra értékel minden szomszj turista. Közöl készült tvókút őt helyen is van, a helybeliek megmutatják a hozzájuk vezető utat. Az első a Lomená nevű utcában van Búzafalván, amely egyike a má Bernátfalván (Valaliky) alkotó négy, eredetileg önálló községnek.

20) **Dom smúku.** Vedľa hlavnéj cesty pri cintoríne stáči starba unikátna svjovka konštrukcióu a trstinových strechou. Celá budova je postavená z prírodných materiákov, tvar prevráteného korúbu symbolizuje koniec života. Tvórcom projektu je Ing. arch. Marín Drahovský.

Revatolovo. A földi mellettekben áll a szerkesztésben is különleges, nádtetőű épület. Az egész épület meglepetés anyagokból készült, megfordított tábláca hasonlító alakja az élőlétező jelképe. Alkotója Drahovský Martin, okleveles építőművész.

Obecný úrad Geča (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Geča 382, 044 10 Geča
Tel.: 055-699 98 21
Fax: 055-699 92 43
oge@geca.sk, www.geca.sk

10) **Jazerá.** Mesta využívané pre fažbu štrku, ktoré zaplavia vodu. Výborná rybárska lokalita, vhodná i pre pozorovanie vodných vtákov.

Káva. Vízzeľ elárásott, korábban kavicsbányászatra használt helyek. Kiválóan alkalmasak halászatra és a vízizmadár megfigyelésére.

Kastély a kostolom. Neskorobarokkó stábla stóji v strede obce. V súčasnosti tu sídli materská škola. Súčasnou budovy je Kostol Narodenia Panny Márie, ktorý skrášľujú viaceré maľby a plasztky z 18. storočia.
Kastély, templomfalva. A falu közepén áll a középkori kastély. Jelenleg előléződik benne. Az épület részét alkotja a Szűz Mária születése-templom, amelyet 18. századi festmények és plasztikák díszítenek.

Obecný úrad Čaňa (Köszegi Hivatal, Municipal Office), Osloboditeľov 22, 044 14 Čaňa
Tel.: 055-699 92 06, Fax: 055-699 95 80
obcecan@centrum.sk
www.can.sk

20) **Jazerá.** Spolu s vodnými plochami ležiacimi v katastri susednej obce Geča sú miestne jazerá významným prvkom a ryb charakteristickým prvkom tohto regiónu.

Tavak. A helybéli vák, a szomszédos Hernádzegce határában lévő vízelvezetőekkel együtt, az itt élő madarak és halak sokaságával jellegzetes elemek ekké a régiókn.

Staré domy. Kedysi máľ pribýtky v tomto regióne podobnú architektúru. Trojdielny obdĺžnikový pódorys s úzkou pozdĺžnou terasou (tzv. gankom). V Čani i v ďalších obciach sa nachádza niekoľko takýchto zachovalých stavieb.